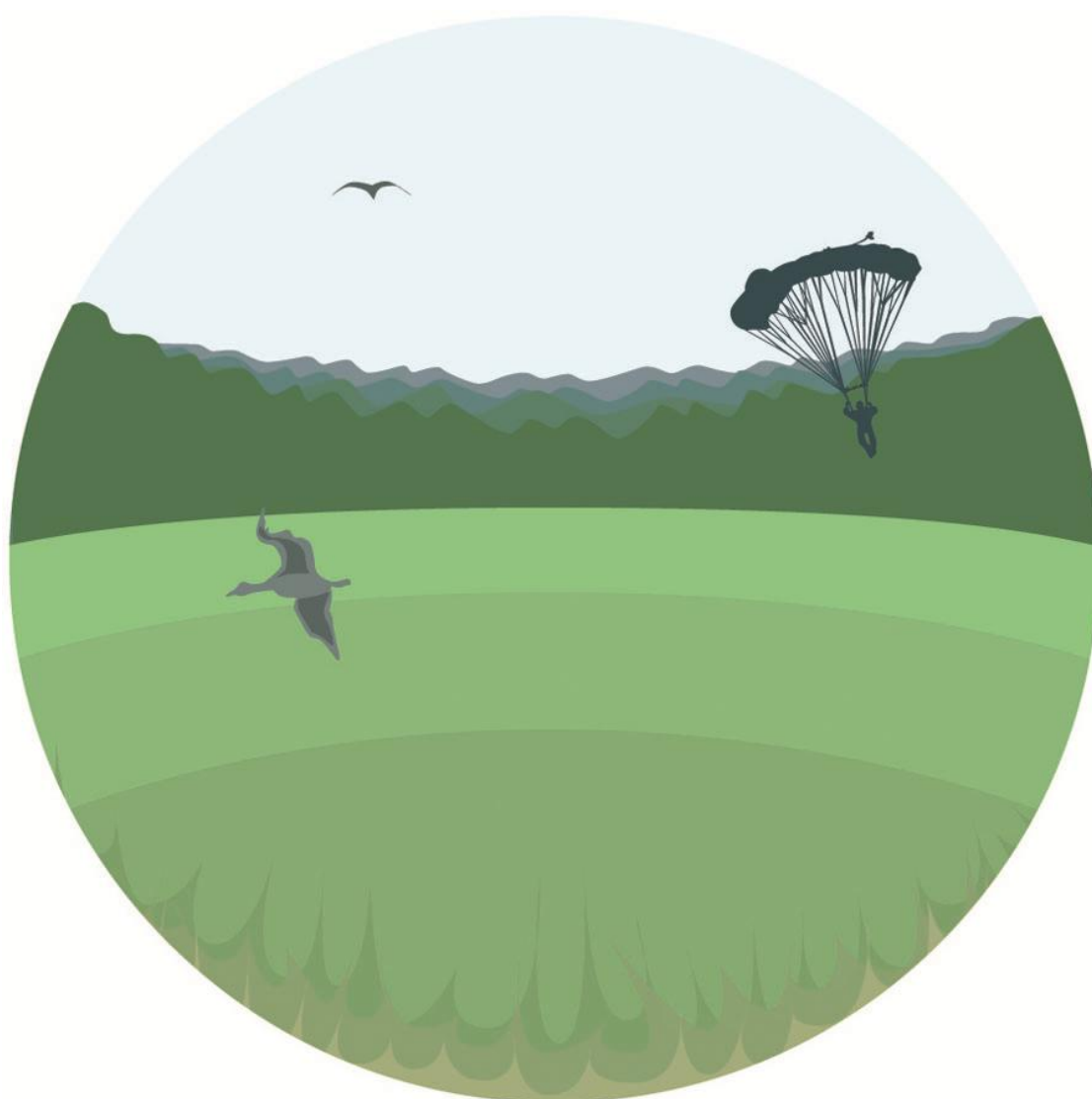

3200 Avoimien alueiden ylläpito

01.02.2013

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
Yleistä.....	3
Toimivuusvaatimukset.....	4
Laadunhallinta	6
3201 Rakenteiden ylläpito	9
3201.1 Väylärakenteet.....	9
3201.2 Taitorakenteet.....	11
3201.3 Reitit	13
3201.4 Erikoisrakenteet.....	15
3201.5 Kuivatusrakenteet.....	16
3202 Varusteiden ja kalusteiden ylläpito	18
3202.1 Varusteet.....	18
3202.2 Aidat ja portit.....	20
3202.3 Kalusteet	23
3203 Kasvillisuuden ylläpito	25
3203.1 Avoimilla alueilla olevien puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien ylläpito.....	26
3203.2 Maisemapelto B1.....	28
3203.3 Käyttöniitty B2, Maisemaniitty- ja laidunalue B3 sekä avoimet alueet ja näkymät B4	31
3203.4 Arvoniitty, B5	35
3203.5 Vieraskasvien poisto.....	38

Yleistä

Tämä tuotekortti sisältää luonnonsuojelualueiden rakenteiden, varusteiden ja kalusteiden sekä kasvillisuuden ylläpitoon liittyvien tuotanto-osien kuvaukset, laatuvaatimukset ja työmenetelmävaatimukset. Osa tuotanto-osista sisältää viittauksia yleisten alueiden tuotekortteihin sekä muihin luonnonmukaisten alueiden tuotekortteihin.

Kaikkien alueiden puhtaanapitoon ja talvihoitoon liittyvät kuvaukset, laatuvaatimukset ja työmenetelmävaatimukset on esitetty yleisten alueiden talvihoidon ja puhtaanapidon tuotekorteissa (2100 Talvihoito, 2200 Puhtaanpito).

Toimivuusvaatimukset

Vastuuhenkilö	R.Keko
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	11.12.2011 / K.Mattila, A-K.Nuotio
Päivityspvm./tekijä	01.02.2013 / K.Mattila, A-K.Nuotio

Avoimiin alueisiin liittyvät yleiset toimivuusvaatimukset on esitetty seuraavissa tekstikappaleissa. Tuotanto-osien kuvauksissa annetaan tarkemmat laatuvaatimukset.

Luonnon monimuotoisuus

- Niittyjen monimuotoisuus turvataan säännöllisellä ja oikea-aikaisella niittämisellä.
- Niittyjen peruskunnostustarpeet ja jatkuvan hoidon menetelmät määritellään, kunnostustoimenpiteet suunnitellaan ja ylläpitotarpeet ohjelmoidaan vuosityöohjelmiin.
- Vieraslaajien leviämisen ehkäisyssä noudatetaan vieraslajistrategiaa (tekeillä).
- Säilytetään luontoarvojen ja virkistystyksen kannalta tärkeät pellot viljely- ja laidunkäytössä sekä ennallistetaan niittyjä, perustetaan tulvaniittyjä ja laajennetaan pientareita.
- Pientareita, suojakaistoja ja suojavyöhykettä pidetään yllä monimuotoisuuden lisääjänä sekä eroosion torjunnan ja vesiensuojelun takia. Pientareiden tulee olla leveydeltään 0,6 – 1,0 m, suojakaistojen maksimissaan 3-9 ja suojavyöhykkeiden (erityistuki) keskimäärin 15 m.

Turvallisuus

- Avoimien alueiden ylläpitotöissä huomioidaan liikenteen turvallinen sujuminen.
- Työntekijöillä on ylläpitotyön edellyttämät turvallisuuskortit suoritettuna.
- Käyttäjien turvallisuutta ylläpidetään raittien reunojen käsittelyllä.
- Kaiteiden ja muiden turvallisuusvälineiden tulee olla kunnossa.

Käytettävyys ja menetelmät

- Maisemapeltojen hoidossa huomioidaan ulkoilu- ja virkistyskäyttö.
- Vesiensuojelua ja luonnon monimuotoisuutta parannetaan peltojen suojavyöhykkeillä ja suojakaistoilla, suorakylvöllä ja luonnonmukaisilla viljelytavoilla.
- Ennen ylläpitotyötä tunnistetaan ne kohteet, joista on luontotietojärjestelmään kirjattu huomioon otettavia luontoarvoja ja tarkistetaan nämä tiedot.
- Ylläpidossa käytettävien materiaalien, välineiden, laitteiden ja menetelmien tulee olla yleisesti hyväksyttyjä.
- Työssä tulee noudattaa olosuhteisiin sopivia työmenetelmiä ja käyttää sopivia koneita, ja henkilöstö on perehdytetty tehtäviinsä. Perehdyttäjien tulee olla ammattihenkilöitä. Työnjohdosta vastaa vastuullinen työnjohtaja.
- Tarvittavat maisematyöluvat ja katselmukset; Maankäyttö- ja rakennuslain 128 §:n mukainen maisematyölupa on haettu, mikäli se tarvitaan.
- Töistä tiedotetaan urakan aloituspalaverissa sovitun tiedottamistavan mukaan.
- Koneiden kulkureitit ja varastopaikat tulee olla ennalta suunniteltu.
- Ylläpitotyöt tulee suorittaa siten, että toimenpiteet eivät heikennä muiden tuotanto-osien tuotteiden elinkaarta.
- Peltojen ylläpitotyöt tehdään satokauden aikana viljelysuunnitelman mukaan.
- Niittyjen niitto tehdään keskeltä laitaosien suuntaan.

Viihtyisyys

- Ylläpitotyössä tulee minimoida asukkaisiin ja alueen käyttäjiin kohdistuvat meluhaitat. Melua aiheuttavia töitä ei saa tehdä klo 20:00-07:00 välisenä aikana. Poikkeuksena ovat liikenneympäristössä tehtävät työt. Ko. aikana melua aiheuttavista töistä tehdään ilmoitus Helsingin Kaupungin Ympäristökeskukseen.
- Työmaan kesto tulee rajata siten, ettei se haittaa kohtuuttoman kauan alueella asuvia.

Eläimistö

- Työssä otetaan huomioon EU:n lintudirektiivi. Linnustollisesti arvokkaimpien niittyalueiden ylläpitotyöt tehdään pääsääntöisesti 1.8 alkaen, lukuun ottamatta haitallisten vieraslajien torjuntia. Arvokkaat lintukohteet löytyvät luontotietojärjestelmästä.
- Pelloilla havaitut linnunpesät merkitään kepillä ja näillä kohdilla ei tehdä ylläpitotyötä.

Laadunhallinta

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	09.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	27.8.2012 / K.Mattila, A-K.Nuotio

Avoimien alueiden ylläpidon laadusta huolehditaan seuraavilla menetelmillä:

1. Palvelun tuottajan laadunhallinta

Tuottajan laatusuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma

Tuottajan tulee osoittaa laatusuunnitelmallaan toimivuusvaatimusten edellyttämät toimintamallit ja -tavat sekä kalusto ja laitteet. Turvallisuussuunnitelmassa kerrotaan työn edellyttämä varautuminen liikenne- tai työturvallisuuden yms. hoitamiseen.

Tuottajan työmaapäiväkirja

Tuottajan tulee pitää työmaapäiväkirjaa, johon kirjataan kohteittain töiden aloittamisajat, toimenpiteet, käytetyt koneet ja menetelmät sekä töiden loppumisajat.

Tuottajan poikkeamaraportointi

Tuottaja on velvollinen raportoimaan omaa ja mahdollisen aliurakoitsijan työtä koskevat laadun alitukset. Tilaajan havaitsemista poikkeamista, joita ei ole raportoitu, seuraa enimmäissanktiot. Poikkeama voi koskea tehtävän laiminlyöntiä, puutteellista tehtävän suoritusta tai tehtävän laajajärjestelmästä poikkeavaa toteutusta.

Poikkeamaraportti sisältää:

- Poikkeaman ajankohdan ja paikan
- Poikkeaman kuvauksen
- Korjaavat toimet
- Poikkeaman syyt
- Toimenpiteet poikkeaman toistumisen estämiseksi

2. Tilaajan laadunvalvonta

Alueelliset kuntomittaukset tai -arvioinnit

Alueellisia kuntomittauksia tai -arviointeja ei tehdä avoimilla alueilla, muutoin kuin rakennettujen alueiden tuotekortteihin tehtyjen viittausten kautta (mm. väylät).

Toteutettujen toimenpiteiden pistokokeet

Tilaajan edustaja ja palvelun tuottajan edustaja(t) pitävät yhdessä toteutettujen ylläpitotoimenpiteiden pistokokeet. Pistokoe tehdään useilla erilaisilla alueilla (pellot, niityt, muut avoimet alu-

eet) vuosittain loppukesällä tai syksyllä ja tilaaja sekä palvelun tuottaja valitsevat kohteet satunnaisotannalla. Kohteita tulisi valita eri hoitoluokista.

Pistokoe tehdään mahdollisuuksien mukaan autokierroksena (pellot) tai tarpeen mukaan kävelykierroksena (niityt) ja siinä tarkastetaan alueelle tehtyjen toimenpiteiden tilanne.

Rakenteiden, varusteiden/kalusteiden, talvihoidon ja puhtaanapidon osalta pistokoe tehdään satunnaisotantana tilaajan esityksen mukaisesti ja pistokokeessa noudatetaan rakennettujen alueiden tuotekorteissa esitettyä kunkin tuotteen pistokoetapaa.

Pistokokeessa käytetään keveitä mittaussuunnitelmia sekä visuaalista arviointia. Laadunalitukset ja epäselvät tapaukset valokuvataan aika- ja paikkatiedoin ja ne käydään läpi tuottajan kanssa.

Pistokokeessa läpikäytävät asiat on esitetty kunkin tuotanto-osan tekstissä. Pistokokeessa keskitytään laatuvaatimusten mukaisiin asioihin, esimerkiksi:

Pellot:

- Viljelysuunnitelman mukainen toteutuminen
- Työn jälki, työmenetelmä
- Pientareet, suojakaistat, suojavyöhykkeet

Niityt:

- Niiton tai muun työn jälki, työmenetelmä
- Niittojätteen käsittely
- Niittoajankohta

Pistokokeessa kirjataan ylös lievät ja vakavat puutteet ylläpitokohteeseen liittyen (puutteita täsmennetään tuotanto-osien teksteissä). Lievät puutteet voidaan hyväksyä, mutta vakavia ei. Vakavat puutteet, joita ei voi korjata huomioidaan erityisellä tarkkuudella. Pistokokeista tehdään muistio.

3. Asiakaspalaute

Asiakastyytyväisyyskyselyt

Asiakastyytyväisyyskyselyjä ei järjestetä tällä hetkellä.

Palautteen antaminen

Yleisten alueiden käyttäjille tarjotaan mahdollisuus toimittaa aika- ja paikkatiedot sisältäviä valokuvia. Valokuvat, joista laadunallisuus voidaan selkeästi todeta, käydään läpi työmaakokouksissa.

Palautteiden seuranta

Palautteita käsitellään piirikohtaisesti, mistä ne välitetään edelleen tekijätahoille. Avoimien alueiden palautteiden käsittelyaikoja seurataan tilaajan taholta ja mahdollisten ylittymisten syyt käydään läpi tuottajan kanssa.

4. Valokuvat ja laadunhallinnan kuvapankki

Verkossa nähtävillä olevalla kuvapankilla tarkennetaan laatuvaatimuksia. Kuvapankkia täydennetään laadunhallinnan yhteydessä kertyvillä valokuvilla.

Valokuvia käytetään sekä tilaajan pistokokeissa että palvelun tuottajan omissa tarkastuksissa useiden tuotanto-osien laadun osoittamisen välineenä. Kuvien ottamisessa käytetään seuraavia periaatteita:

- Kuvat otetaan digitaalisessa muodossa. Kuvaformaatti on *.jpg.
- Kuviin tallennetaan metatietona x- ja y-koordinaatit tai pituus- ja leveyspiiri. Tämä tarkoittaa sitä, että kamerassa täytyy olla ohjelmisto, joka tallentaa paikannustiedot. Tämän myötä kuvat on mahdollista paikantaa kartalle. Pituus- ja leveyspiiri voidaan muuntaa paikkatietojärjestelmässä haluttuun koordinaatistoon.
- Kuvien tiedostotiedoissa tulee olla alkuperäinen kuvanotto päivä ja -aika.
- Kuvakoon tulee olla vähintään 800 x 600 pikseliä.
- Kuvan tarkkuuden tulee olla riittävä, samoin valaistuksen kuvanottohetkellä.
- Kuvien nimien tulee olla kohdetta kuvaavia (esim. luonnonhoitosuunnitelman nimi ja kohta).
- Ennen-jälkeen valokuvia ei tarvita.

3201 Rakenteiden ylläpito

3201.1 Väylärakenteet

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	30.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	22.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää erilaisten avoimilla alueilla olevien väylärakenteiden kunnossapito- ja hoito-tehtävät, joihin kuuluu itse väylän lisäksi myös pientareet ja luiskat.

Avoimien alueiden väylärakenteiden ylläpidossa noudatetaan rakennetun ympäristön väyläraken-teille asetettuja työmenetelmä- ja laatuvaatimuksia.

Työmenetelmävaatimukset

Päällysteiden, ajoratamerkintöjen, kuivatusrakenteiden, pientareiden ja luiskien, muurien ja me-luusteiden, siltojen ja laiturien kunnossapidon ja hoidon työmenetelmävaatimukset on esitetty tuo-tekorteissa "1100 Asfalttipäällysteiden uusiminen", "1200 Rakenteiden kunnossapito" ja "2300 Ra-kenteiden hoito".

Ylläpitotehtävien teon yhteydessä varotaan luonnostaan syntyneitä tai muiden rakentamia väyliä, kuten ratsastusreitit.

Laatuvaatimukset

Alla mainitut vaatimukset pätevät C-luokassa.

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Asfalttipäällysteet Kivi- ja laattapäällysteet Soratie pintaukset Sorastus Kivituhkapinta Reunatuot Ajoratamerkinnät Pientareet ja luiskat	- Kunnossapidon osalta tuotekortit "1100 Asfalttipäällysteiden uusiminen" ja "1200 Rakenteiden kunnossapito". - Hoidon osalta tuotekortti "2300 Rakenteiden hoito".

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Asfalttipäällysteet Kivi- ja laattapäällysteet Sorastien pintaaukset Sorastus Kivituhkapinta Reunatuotet Pientareet ja luiskat	Tuotekorttien 1100, 1200 ja 2300 mukaan	Tuotekorttien 1100, 1200 ja 2300 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekorttien 1100, 1200 ja 2300 mukaan

Alueelliset kuntomittaukset ja pistokoe

Tuotekorttien "1200 Rakenteiden kunnossapito" ja "2300 Rakenteiden hoito" mukaisesti.

3101.2 Taitorakenteet

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	25.11.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	22.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää avoimilla alueilla olevien erilaisten taitorakenteiden kunnossapidon ja hoidon. Taitorakenteita ovat portaot, sillat ja laiturit.

Avoimien alueiden taitorakenteiden ylläpidossa noudatetaan rakennetun ympäristön taitorakenteille asetettuja työmenetelmä- ja laatuvaatimuksia.

Työmenetelmävaatimukset

Muurien, melusteiden, portaiden ja siltojen kunnossapidon ja hoidon työmenetelmävaatimukset on esitetty tuotekorteissa "1200 Rakenteiden kunnossapito" ja "2300 Rakenteiden hoito".

Sillat ovat vapaalta aukoltaan 2 metriä tai sitä leveämpiä. Erittäin pienet puusillat (esim. puron tms. pienveden ylityskohdat) eivät määritelmän mukaan kuulu siltoihin, mutta ne on käsitelty tässä siltoina. Jos tällainen erittäin pieni silta tai ylityskohta on rakenteellisesti mitoitettu, tulee sen korjaamista varten tehdä aina korjaussuunnitelma. Erittäin pieniin siltoihin sovelletaan samaa ilmoitusvelvollisuutta vaaraa aiheuttavista kohteista kuin taitorakenteissa yleensä.

Käyttäjille vaaralliset vauriot tulee joko korjata tai suojata välittömästi vaurion havaitsemisen jälkeen.

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Portaat Sillat Laiturit	- Tuotekortti "1200 Rakenteiden kunnossapito". - Tuotekortti "2300 Rakenteiden hoito".
Erittäin pienet puusillat / ylityskohdat	- Korjausmateriaalien tulee olla alkuperäistä vastaavia tai tilaajan hyväksymiä. - Kunnostettu rakenne soveltuu käyttöön alkuperäistä vastaavasti. - Kunnostetussa rakenteessa ei saa olla vakavia tai vaarallisia materiaali-putteita, pintavikoja tai rakenteen epävakautta. - Seurantaa tehdään jatkuvasti muiden ylläpitotöiden yhteydessä.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumen- tointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Portaat Sillat Laiturit	Tuotekorttien 1200 ja 2300 mukaan	Tuotekorttien 1200 ja 2300 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekorttien 1200 ja 2300 mukaan
Erittäin pienet puusillat / ylityskohdat	Visuaalinen arviointi	Pistokoera-portti, työmaapäiväkirja	●		

Alueelliset kuntomittaukset ja –arvioinnit sekä pistokoe

Tuotekorttien ”1200 Rakenteiden kunnossapito” ja ”2300 Rakenteiden hoito” mukaisesti.

3201.3 Reitit

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	28.08.2012 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää rakennettujen reittien ylläpitoon liittyvät tehtävät, joita ovat mm. materiaalin lisääminen reitin kulutuskerrokseen, kulutuskerroksen tasaaminen, reitin reunan reikien paikkaaminen sekä kulkua haittaavien kivien tms. poistaminen reiteiltä. Lisäksi tehtävään kuuluu reittien ylläpitotarpeen seuranta.

Reittejä ovat mm. erilaiset ulkoilureitit, joita ei ole nimetty kevyen liikenteen väyläksi.

Työmenetelmävaatimukset

Työmenetelmävaatimukset on esitetty tuotekortissa "3100 Metsäalueiden ylläpito", kohdassa "3101.4 Reitit".

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Kulutuskerrosmateriaali Kulutuskerroksen paksuus Kulkua haittaavat vauriot ja esteet Reitin reuna Seuranta	Tuotekortti "3100 Metsäalueiden ylläpito", kohta "3101.4 Reitit".

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Kulutuserosmateriaali Kulutuseroksen paksuus Kulkua häiritsevät vauriot ja esteet Reitin reuna Seuranta	Tuotekortin 3100, kohdan 3101.4 mukaan	Tuotekortin 3100, kohdan 3101.4 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekortin 3100 mukaan

Pistokoe

Pistokokeen periaatteet tuotekortin "3100 Metsäalueiden ylläpito", kohdan "3101.4 Reitit" mukaan.

3201.4 Erikoisrakenteet

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	30.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osaan kuuluu suojeltujen luonnonmuistomerkkien, hautamuistomerkkien ja suojelurakenteiden ylläpito sekä ylläpitotarpeen seuranta.

Työmenetelmävaatimukset

Työmenetelmät on esitetty tuotekortissa "1200 Rakenteiden kunnossapito", kohdassa "1213 Muut erikoisrakenteet".

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Suojellut muistomerkit	Tuotekortti "1200 Rakenteiden kunnossapito", kohta "1213 Muut erikoisrakenteet".

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Suojellut muistomerkit	Tuotekortti 1200, kohdan 1213 mukaan	Tuotekortin 1200 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekortin 1200 mukaan

Alueelliset kuntomittaukset ja pistokoe

Tuotekortin "1200 Rakenteiden kunnossapito", kohdan "1213 Muut erikoisrakenteet" mukaisesti.

3201.5 Kuivatusrakenteet

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	21.11.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	22.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osaan kuuluu erilaisten avoimien kuivatusrakenteiden kunnossapito- ja hoitotehtävät sekä ylläpitotarpeen seuranta. Kuivatusrakenteita ovat ojat ja painanteet (avoimet kuivatusjärjestelmät), putket ja rummut sekä salaojat ja -kaivot.

Avoimien alueiden kuivatusrakenteiden ylläpidossa noudatetaan tuotekortin "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito" kuivatusrakenteille asetettuja työmenetelmä ja laatuvaatimuksia. Ko. tuotekortissa on myös viittauksia rakennetun ympäristön kuivatusrakenteiden vaatimuksiin.

Työmenetelmävaatimukset

Ojien, painanteiden, putkien ja rumpujen ja salaojien kunnossapidon ja hoidon työmenetelmävaatimukset on esitetty tuotekortissa "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito", kohdissa "3401.2 Avoimet kuivatusjärjestelmät", "3401.6 Putket, rummut ja välpät" sekä "3401.7 Salaojat".

Kuivatusrakenteissa mainittuja rumpuja ovat vapaalta aukoltaan alle 2 metrin levyiset putkirakenteet.

Putkien ja rumpujen tulee olla riittävän syvällä, jotta taimenille ei muodostu nousuestettä.

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Ojat ja painanteet Ojan pientareet Salaojat	- Tuotekortti "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito", kohta "3401.2 Avoimet kuivatusrakenteet" - Tuotekortti "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito", kohta "3401.7 Salaojat"
Putket ja rummut	- Tuotekortti "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito", kohta "3401.6 Putket, rummut ja välpät" - Kaltevuusvaatimus ei voimassa. - Rumpujen kunto tarkistetaan vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Ojat ja painanteet Ojan pientareet Putket ja rummut Salaojat	Tuotekortin 3400 mukaan	Tuotekortin 3400 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekortin 3400 mukaan

Pistokoe

Tuotekortin "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito", kohtien "3401.2 Avoimet kuivatusjärjestelmät", "3401.6 Putket, rummut ja välpät" sekä "3401.7 Salaojat" mukaisesti.

3202 Varusteiden ja kalusteiden ylläpito

3202.1 Varusteet

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	11.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	22.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää avoimilla alueilla sijaitsevien varusteiden kunnossapito- ja hoitotehtävät (uusiminen, kunnostus ja pintakäsittelyt sekä hoito- ja kunnossapitotarpeen seuranta). Tyypillisiä varusteita avoimilla alueilla ovat väylien kaiteet, ajoesteet, liikennemerkkit, kyltit ja opasteet.

Avoimien alueiden varusteiden ylläpidossa noudatetaan rakennetun ympäristön vastaaville varusteille asetettuja työmenetelmä- ja laatuvaatimuksia. Vain luonnonmukaisilla alueilla esiintyville varusteille on esitetty erikseen työmenetelmä- ja laatuvaatimukset tämän tuotekortin kohdassa 3202.2 Aidat ja portit.

Tuotanto-osaan liittyvät tai erikseen sovittavat työt

- Aidat, portit ja johteet on esitetty tuotanto-osassa 3202.2. Riukuaidat ja erilaiset laidunaidat ovat erityisesti luonnonmukaisten alueiden varusteita.

Työmenetelmävaatimukset

Työmenetelmävaatimukset on esitetty tuotekorteissa "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito", kohta "1301 Varusteet" sekä "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito", kohta "2401 Varusteet".

Varusteet kuuluvat 5-vyöhykkeeseen, mutta niitä hoidetaan 3-vyöhykkeen mukaisesti.

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Kaiteet Aidat ja johteet Ajoesteet Liikennemerkkit Kyltit ja opasteet	- Tuotekortti "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito". - Tuotekortti "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito".

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Kaiteet Aidat ja johteet Ajoesteet Liikennemerkkit Kyltit ja opasteet	Tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan	Tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan

Alueelliset kuntoarvioinnit ja pistokoe

Tuotekorttien "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito" ja "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito" mukaisesti.

3202.2 Aidat ja portit

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	11.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	22.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää avoimilla alueilla sijaitsevien riukuaitojen, laidunaitojen ja porttien sekä muiden tyypillisempien aitojen kunnossapito- ja hoitotehtävät. Laidunaitoihin kuuluvat myös sähköaidat ja niiden varusteet. Tehtäviin sisältyy aitojen ja porttien rikkoutuneiden osien ja materiaalien korvaaminen uusilla, maalaus sekä kunnossapito- ja hoitotarpeen seuranta.

Avoimien alueiden aitojen ja porttien ylläpidossa noudatetaan rakennetun ympäristön vastaaville aidoille ja porteille asetettuja työmenetelmä- ja laatuvaatimuksia. Luonnonmukaisten alueiden riukuaitojen työmenetelmä- ja laatuvaatimukset on kuvattu kortissa 3300 Luonnonsuojelualueiden ylläpito.

Työmenetelmävaatimukset

Työmenetelmävaatimukset on esitetty tuotekorteissa "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito", kohta "1301.3 Aidat ja johteet" sekä "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito", kohta "2401.3 Aidat ja johteet".

Riukuaitojen ylläpito on esitetty tuotekortissa "3300 Luonnonsuojelualueiden ylläpito", kohdassa "3302.2 Riukuaidat". Työmenetelmävaatimukset ovat vastaavat kuin ko. tekstissä.

Lammasverkkoaidan ja vuohiverkkoaidan detaljimittoja:

- Lammasverkkoaidan tulee olla korkeudeltaan vähintään 90 cm ja silmäkoon aidan alaosaan enintään 10 cm (esim. alhaalta ylös 15-10-10-10-15-15-15 cm; pienempi silmäkoko asennetaan aidan alaosaan).
- Vuohiverkkoaidan korkeuden tulee olla vähintään 105 cm.

Kaikkien aitojen aitajohtimet valitaan laiduntavien eläinten mukaan ja samoin aitalankojen määrä ja sijoittelu.

Ohjeita:

- InfraRYL 2006, Osa 2 Järjestelmät ja täydentävät osat (32220-32250)
- Aidat ja portit, Rakentajan tietokirja
- Helsingin Kaupunkikalusteohje 2010
- Sähköaitojen energialähteiden vaatimukset: Standardi SFS-EN 60335-2-76 + A1 + A11 (osat 2-76)

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Aidat ja johteet (metalliaidat, verkkoaidat, elementtiaidat eri materiaaleista, puuaidat, portit eri materiaalia)	• Tuotekortti "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito", kohta "1301.3 Aidat ja johteet". • Tuotekortti "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito", kohta "2401.3 Aidat ja johteet".
Riukuaidat	• Tuotekortti "3300 Luonnonsuojelualueiden ylläpito", kohta "3302.2 Riukuaidat".
Laidunaitojen materiaalit	• Laidunaitojen ja porttien materiaalien tulee olla kohteeseen soveltuvia. • Sähköaitojen eristeiden on oltava tähän käyttöön tarkoitettuja ja ehjiä.
Laidunaitojen kaltevuus	• Laidunaitojen ja porttien tulee olla silmämääräisesti arvioiden suorassa.
Laidunaitojen turvallisuus	• Sähköaitojen materiaaleissa ja laitteissa ei sallita turvallisuutta vaarantavia puutteita (kipinöinti yms.). • Laidunaidoissa ja porteissa ei sallita turvallisuutta vaarantavia rakennevikkoja. • Sähköaidan paimenen maadoituksen ja rakennusten maadoituksen tai vesijohtojen välillä on oltava vähintään 10 metrin turvaetäisyys. • Jos kahta aitaa syötetään eri paimenilla, aitojen välimatkan on oltava vähintään 2,5 m. • Sähköaidan jännitteen tulee olla laiteohjeiden mukainen. • Kulkijoita tulee varoittaa sähköaidoista varoituskylteillä, joissa on keltainen pohjaväri. • Piikkilanka-aitoja ei tule käyttää. • Laidunaitojen osalta tulee huomioida eläinten turvallisuus. Aitojen tulee täyttää ohjeelliset silmäkoko- ja korkeusvaatimukset.
Seuranta	• Seuranta on jatkuvaa. Laidunaitojen seurantaa tehdään useita kertoja päivässä. Muiden aitojen seurantaa tehdään muiden ylläpitotöiden yhteydessä.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumen- tointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poik- keamia	Satunnai- set poik- keamat sallitaan	Huomautukset
Aidat ja johteet (metalliaidat, verkkoaidat, elementtiaidat eri materiaaleista, puuaidat, portit eri materiaalia)	Tuotekortit 1300 ja 2400, kohtien 1301.3 ja 2401.3 mukaan	Tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan
Riukuaidat	Tuotekortti 3300, kohta 3302.2	Tuotekortin 3300 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekortin 3300 mukaan
Laidunaitojen materiaalit	Palvelun tuottajan selvitys	Työmaapäiväkirja	●		
Laidunaitojen kaltevuus	Visuaalinen arviointi	Pistokoe, työmaapäiväkirja		●	Ei sallita kallistelua, joka voi johtaa aidan kaatumiseen
Laidunaitojen turvallisuus	Visuaalinen arviointi, mittaus käsimittalla	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		Ei sallita turvallisuutta vaarantavia poikkeamia
Seuranta	Työmaapäiväkirja	Työmaapäiväkirja	●		

Pistokoe

Tuotekorttien "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito", "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito" ja "3300 Luonnonsuojelualueiden ylläpito", tuotanto-osan "3302.2 Riukuaidat" mukaisesti.

3202.3 Kalusteet

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	26.11.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	22.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää avoimilla alueilla sijaitsevien kalusteiden kunnossapito- ja hoitotehtävät (uusiminen, kunnostus, pintakäsittely). Avoimilla alueilla tyypillisiä kalusteita ovat penkit, istuimet, roska-astiat, infotaulut, pyörätelineet ja erilaiset katokset.

Avoimien alueiden kalusteiden ylläpidossa noudatetaan rakennetun ympäristön vastaaville kalusteille asetettuja työmenetelmä- ja laatuvaatimuksia.

Työmenetelmävaatimukset

Työmenetelmävaatimukset on esitetty tuotekorteissa "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito", kohta "1302 Kalusteet" sekä "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito", kohta "2402 Kalusteet".

Kalusteet kuuluvat 5-vyöhykkeeseen, mutta niitä hoidetaan 3-vyöhykkeen mukaisesti.

Ohjeita:

- Helsingin Kaupunkikalusteohje 2010

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Penkit, istuimet Roska-astiat Ilmoitustaulut, informaatio- taulut Pyörätelineet Katokset	• Tuotekortti "1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito", kohta "1302 Kalusteet". • Tuotekortti "2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito", kohta "2402 Kalusteet".

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Penkit, istuimet Roska-astiat Ilmoitustaulut, informaatiotaulut Pyörätelineet Katokset	Tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan	Tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekorttien 1300 ja 2400 mukaan

Pistokoe

Tuotekorttien ”1300 Varusteiden ja kalusteiden kunnossapito” ja ”2400 Varusteiden ja kalusteiden hoito” mukaisesti.

3203 Kasvillisuuden ylläpito

Lait ja asetukset

- Luonnonsuojelulaki 1096/1996 (25§, 29§, 34§, 38-39§, 47§, 49§, 64-69§)
- Vesilaki 587/2011 Kasvinsuojeluaineiden riskinarviointi-, hyväksymis- ja valvontatehtävät; turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).
- Laki kasvinsuojeluaineista 1259/2006
- Lannoitevalmistelaki 539/2006
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus lannoitevalmisteita koskevan toiminnan harjoittamisesta ja sen valvonnasta 13/07 ja sitä täydentävät asetukset
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus nurmi- ja rehukasvien siemenkaupasta 110/00 (nurmisiemenen laatuvaatimukset)
- Valtioneuvoston periaatepäätös kansallisesta vieraslajistrategiasta 15.3.2012.
- Maa- ja metsätalousministeriön päätösmaatalouden ympäristötuen perustusta 768/1995.
- Kasvinsuojeluaineiden riskinarviointi-, hyväksymis- ja valvontatehtävät; turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes).

Kaupungin ohjeet

- Helsingin kaupungin luonnonhoidon linjaus. Helsingin kaupungin rakennusviraston julkaisu 2011:14
- Helsingin Kaupungin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2008-2017 (Lumo-ohjelma); tavoitteet 13, 14, 15, 16 ja 17.
- Helsingin ekologisen kestävyys ohjelma 2005. Helsingin ympäristökeskus.
- Niittyjen niitto-ohjelma.

Muut ohjeet

- Maatalouden viljelytukisitoumukset ja niihin liittyvät ohjeet.
- Viheralueiden hoitoluokitus. Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 36
- Suomen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävä käytön strategia ja toimintaohjelma 2006-2016, Ympäristöministeriö
- Historiallisen ajan kiinteät muinaisjäännökset. Tunnistaminen ja suojelu. Museoviraston rakennushistorian osasto, oppaita ja ohjeita 3. 2009.
- Niityt ja maisemapellot, hoidon kriteerit ja työohjeet. Viherympäristöliiton julkaisu nro 53. Helsinki 2012.
- Vieraslajistrategia:
- <http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/ymparisto/luonnonmonimuotoisuus/vieraslajit.html>
- Etelä-Suomen ruovikkostrategia. Lounias-Suomen ympäristökeskus. Suomen ympäristö 9/2008.
- Jättiputkiesite.
<http://www.mmm.fi/attachments/mmm/julkaisut/esitteet/esitteet/65fW07WqB/Jattiputkiesite.pdf>
- Hulevesiopas. Suomen Kuntaliitto 2012.
- Sedimenttien ruoppaus- ja läjitysohje. Ympäristöministeriö. 2004. Ympäristöopas 117.
- Viherrakentamisen yleinen työselostus VRT '11, Viherympäristöliitto ry:n julkaisu 49.

3203.1 Avoimilla alueilla olevien puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien ylläpito

Vastuuhenkilö	R.Keko
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	09.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	01.02.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää avoimilla alueilla olevien puiden, puuryhmien, yksittäispensaiden ja pensasryhmien hoidon, luonnonmuodostumien ylläpidon sekä ylläpitotarpeen seurannan. Luonnonmuodostumia ovat mm. kiviröykkiöt ym. muinaismuistot.

Työmenetelmävaatimukset

Ei-toivottujen puuvartisten kasvien leviämistä rajoitetaan. Runsaasti juuriversoja muodostavat haapa ja harmaaleppä kaulataan muutama vuosi ennen puiden kaatamista. Kaulauksen leveys on 20 cm. Kaulaus tehdään puun ympäri nilan alle. Kaulattu puu annetaan kuivaa pystyyn ja vasta tämän jälkeen puu kaadetaan. Kaulaamisen aikana puun kuorikerroksessa tapahtuva oksiston ja juuriston välinen ravinnekuljetus estyy. Lopulta juuristo näivettyä ja lakkaa versomasta.

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Vaarallisten puiden- ja pensaiden poisto	Tuotekortti "3100 Metsien ylläpito", kohdat "3103.6 LH-suunnitelmaan kuuluvien yksittäisten puiden poisto" ja "3103.7 Muiden yksittäisten puiden poisto".
Puiden hoito	Tuotekortti " 2600 Kasvillisuuden hoito", tuotanto-osa "2605 Puut"
Pensaiden hoito	Tuotekortti " 2600 Kasvillisuuden hoito", tuotanto-osa "2603 Pensaat"
Voimakkaasti juuriversoilla leviävien puiden rajoittaminen	Voimakkaasti leviävien puiden (esim. juuriversojen avulla leviävät haapa ja harmaaleppä) leviämistä avoimille alueille rajoitetaan.
Raivausjätteen poisto	- Raivausjätteet poistetaan 2 vk:n kuluessa raivaustyön päättymisestä. - Lahopuun jättäminen sallitaan, mikäli se ei haittaa muita ylläpitotoita.
Kantojen käsittely	Niitettävältä tai murskattavalta alueelta puiden kannot jyrsitään, poistetaan tai sahataan niin alhaalta, että kannot eivät haittaa hoitotyötä. .
Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen	- Kasvisaarekkeita ja luonnonmuodostumia (sis. esim. kiviröykkiöt) ylläpidetään siten että niiden arvo säilyy. - Lahopuita säästetään.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Vaarallisten puiden- ja pensaiden poisto	Tuotekortti 3100, tuotanto-osien 3103.6 ja 3103.7 mukaan	Tuotekortin 3100 mukaan			Poikkeamat tuotekortin 3100 mukaan
Puiden hoito	Tuotekortti 2600, tuotanto-osan 2605 mukaan	Pistokoe, työmaapäiväkirja			Poikkeamat tuotekortin 2600 mukaan
Pensaiden hoito	Tuotekortti 2600, tuotanto-osan 2603 mukaan	Pistokoe, työmaapäiväkirja			Poikkeamat tuotekortin 2600 mukaan
Voimakkaasti juuri-versoilla leviävien puiden rajoittaminen	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		.
Raivausjätteen poisto	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		
Kantojen käsittely	Visuaalinen arvio Mittaus	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		.
Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		

Pistokoe

Pistokokeen periaatteet toteutetaan Laadunhallinta-luvussa esitetyn mukaan. Pistokokeessa tarkastetaan laatuvaatimusten mukaiset asiat ja kirjataan puutteet jaottelulla lievä puute / vakava puute. Tarkastetaan:

- Puiden ja pensaiden ylläpito
- Raivausjätteen poisto
- Kantojen käsittely
- Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen

3203.2 Maisemapelto B1

Vastuuhenkilö	R.Keko
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	16.12.2012 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	23.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Maisemapelloilla viljellään yksi- tai monivuotisia viljelykasveja. Tuotanto-osa sisältää peltokasvien viljelyn ja peltojen reunavyöhykkeiden monimuotoisuuden ylläpitämisen osana viljelymaisemaa sekä ylläpitotarpeen seurannan.

Tuotanto-osa sisältää myös riista- sekä kesantopeltojen hoidon.

Lisäksi tehtävään kuuluu:

- viljan jakaminen ja myynti kaupungin muille yksiköille sekä ulkopuolisille tahoille
- viljan varasoinnista huolehtiminen ja viljelysopimusten valmistelu
- viljelysuunnitelman laadinta yhteistyössä tilaajan kanssa
- maataloustukihakemusten valmistelu
- satokauden toimenpiteet tulee olla kirjattuna lohkokirjanpitoon.

Maisemapeltojen hoitoon sisältyy pellonpientareiden sekä peltoalueesta erotettujen suojakaistojen ja suojavyöhykkeiden hoito:

- Piennar on ojan varsille jätettävä 0,6-1,0 m leveä kasvipeitteinen alue
- Suojakaista on 3-9 metriä leveä monivuotisen nurmi-, heinä- ja niittykasvillisuuden peittämä hoidettu alue, jolle ei levitetä lannoitteita eikä kasvinsuojeluaineita. Suojakaista on erotettava omaksi kasvulohkoksi, jos se on yli 3 m leveä. Suojakaista on pidettävä hoidettuna esimerkiksi niittämällä. Sadon saa käyttää hyödyksi, mutta erillistä korjuuvelvoitetta ei ole.
- Suojavyöhyke (erityistuki) on valtaojan tai vesistön varressa oleva keskimäärin 15 metriä leveä monivuotisen kasvillisuuden peittämä hoidettu alue, jolle ei levitetä lannoitteita eikä kasvinsuojeluaineita. Suojavyöhyke hoidetaan niittämällä tai laiduntamalla. Suojavyöhykkeeseen voi liittyä vesistön varressa oleva kasvillisuusvyöhyke. Laidunnus on mahdollista vain, jos siitä ei aiheudu haittaa vesiensuojelulle.

Pienvesiin liittyvät monivuotista puuvartista kasvillisuutta kasvavien suojavyöhykkeiden hoito on sisällytetty osaan 3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito.

Työmenetelmävaatimukset

Haitallisia vieraslajistrategian mukaisia vieraslajeja torjutaan kasvilajikohtaisesti ja olosuhteisiin sopivilla menetelmillä heti niiden ilmaannuttua. Ongelmarikkakasvi on esimerkiksi vuohenherne.

Pelloilla ei sallita puita ja pensaita.

Sadon korjuu ja käsittely tehdään kasvilajin mukaan esim. puinti, kuivaus jne.

Maisemakasvien poiminnan ohjaus toteutetaan opastein.

Pienvesiin liittyvät monivuotista puuvartista kasvillisuutta kasvavien suojavyöhykkeiden hoito on sisällytetty tuotekorttiin "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito".

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Viljelysuunnitelman laadinta ja tarkistaminen Maataloustukihakemuksen laadinta	- Viljeltävät kasvilajit viljelysuunnitelman mukaisesti. Viljelysuunnitelma tarkistetaan 29.4. mennessä. - Maataloustukihakemukset valmistellaan 29.4 mennessä ja toimitetaan tukihakemuksen vastaanottajalle 30.4 mennessä.
Kyntö Kylvömuokkaus Kylvö	- Pientareet min.0,6-1,0 m. - Muokkaussyvyys kasvilajin mukaan 0,02-0,06 m. - Lajike, siemenmäärä ja kylvötiheys viljelysuunnitelmaan perustuen. - Suorakylvö: - kylvösyvyys 2-3 cm - siemenmäärä on normaalia suurempi - kylvöajankohta on tarkka; maan tulee vähän murustua - Kasvusto on perustettava 30.6 mennessä.
Lannoitus	- Lannoitus viljelysuunnitelmaan ja viljelykasviin perustuen. - Maa-analyysi tehdään 5- vuoden välein.
Rikkakasvien torjunta	- Torjunta mekaanisesti tai kemiallisesti. - Kemiallisessa torjunnassa on huomioitu vesistöt, eläimistö (hyönteiset) sekä asukkaat. - Torjunnassa huomioidaan viljelykierto. - Torjunnassa huomioidaan vieraslajistrategia. Vieraslajistrategian mukaisen rikkakasvien torjuntatoimenpiteet aloitetaan välittömästi. - Kasvinsuojeluaineita ei saa käyttää riistapelloilla eikä suojakaistoilla tai –vyöhykkeillä.
Niitto	- Niitto 1 kerran kesässä 31.8 mennessä. - Luonnonhoitopelto 1.8 jälkeen. - Riistapellon saa niittää 1.8 jälkeen, mutta sato on käytettävä riistan ruokintaan. - Viherkesannot (avokesannot) sekä tarvittaessa sänki- ja avokesannot on niitettävä kerran kesässä 31.8 mennessä. - Niiton ajankohdassa huomioidaan lintudirektiivi, joka antaa pesimisrauhan mm. maapesintäisille linnuille 1.4-31.7 välisen ajan. - Niitto on tehtävä pellon keskeltä reunoille päin.
Pientareen hoito Suojakaistan hoito	- Ojien varsilla oleville peltolohkoille on jätettävä vähintään 0,6 m levyinen muokkaamaton piennar, jolle ei levitetä lannoitteita eikä kasvinsuojeluaineita. - Muulla kuin ojien varsissa olevia max. 3 m. leveitä monimuotoisuuspien-tareita pidetään yllä suunnitelman mukaisesti. - Piennar niitetään kerran kesässä. - Suojakaista on pidettävä hoidettuna esimerkiksi niittämällä vuosittain.
Suojavyöhyke (erityisympäristötuki)	Erytisymppäristötukisopimusten mukaisia suojavyöhykkeitä hoidetaan tukiehtojen mukaan. Suojavyöhyke on vähintään 15 metriä leveä.

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Viljelysuunnitelman tarkistaminen	Visuaalinen arvio	Pistokoe, muistio	●		
Kyntö Kylvömuokkaus Kylvö	Visuaalinen arvio siementen vakuus- todistus ja ostokuitti	Pistokoe, loh- kokirjanpito		●	.
Lannoitus	Visuaalinen arvio, viljavuusanalyysi	Pistokoe, loh- kokirjanpito, analyysitulokset	●		
Rikkakasvien torjunta	Visuaalinen arvio	Lohkokirjanpito		●	.
Niitto	Visuaalinen arvio	Pistokoe, loh- kokirjanpito	●		
Pientareen hoito, Suojakaistan hoito	Visuaalinen arvio	Pistokoe, loh- kokirjanpito		●	.
Suojavyöhyke (erikoisympäris- tötuki)	Visuaalinen arvio	Pistokoe, loh- kokirjanpito	●		

Pistokoe

Pistokokeen periaatteet toteutetaan Laadunhallinta-luvussa esitetyn mukaan. Pistokokeessa tarkastetaan laatuvaatimusten mukaiset asiat ja kirjataan puutteet jaottelulla lievä puute / vakava puute. Tarkastetaan:

- Viljelysuunnitelma
- Työmenetelmät
- Työn jälki
- Kasvuston peittävyys
- Suojavyöhykkeet ja suojakaistat

3203.3 Käyttöniitty B2, Maisemaniitty- ja laidunalue B3 sekä avoimet alueet ja näkymät B4

Vastuuhenkilö	R.Keko
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	09.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	01.02.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää käyttöniittyjen B2, Maisemaniittyjen ja laidunalueiden B3 sekä Avointen alueiden ja näkymien B4 ylläpitotyöt. Niittyalueet pidetä avoimina niitto-ohjelman mukaisilla niitto- ja vesakointitoimenpiteillä sekä niitto- ja raivausjätteiden poistolla. Laidunalueilla niittotoimenpiteet rajoittuvat hylkylaikkujen niittoon.

Käyttöniitty B2

Käyttöniitty ovat virkistytymiseen ja ulkoiluun tarkoitettuja avoimia tai puoliavoimia luonnonniittyjä, nurmikosta kehitettyjä tai rakennettuja niittyjä, joiden niittylajistoa pidetään yllä niittämällä ja niittojätteen poistolla. Niityillä voi olla myös puita ja pensaita, joiden hoito ja ylläpidon seuranta sisältyvät tehtävään.

Maisemaniitty ja laidunalueet B3

Maisemaniitty ovat avoimia tai puoliavoimia luonnonniittyjä tai rakennettuja niittyjä, joihin ei kohdistu käytöstä johtuvaa kulutusta. Monipuolista ruohovartista kasvillisuutta ylläpidetään niitoilla ja niittojätteen poistolla. Maisemaniittyjä ovat myös kosteat rantaniitty. Maisemaniityillä on myös puita ja pensaita, joiden hoito ja ylläpidon seuranta sisältyvät tehtävään.

Laidunalueet ovat niittyjä ja puoliavoimia alueita, joita hoidetaan laiduntamalla. Hoitotapaa käytetään kohteissa, joissa esim. maisemallisista syistä halutaan pitää esim. lehmiä, lampaita tai vuohia laiduntamassa.

Laitumet, joilla on ulkopuolisen yrittäjän eläimiä, hoidosta vastaa ko. yrittäjä sopimuksen mukaisesti.

Laidunalueella tehtävät toimenpiteet tulee olla kirjattuna lohkokirjanpitoon.

Avoimet alueet ja näkymät B4

Tavoitteena on estää avoimen alueen tai näkymien umpeenkasvu.

Avoimena pidettävät alueet voivat olla myös pienialaisia, kuten esimerkiksi näkymän ylläpito pienvesistöön siten, että varjostus vesieliöstölle säilyy.

Avoimien alueiden ylläpito tehdään niitto-ohjelman mukaan joko niittämällä tai vesakoimalla.

Muuta

Valtakunnallista viheralueiden hoitoluokitusta täydentää Katu- ja puisto-osaston säännöllisen hoidon piirissä olevien niittyjen niitto-ohjelma karttaliitteineen, johon niittykasvillisuudelle suoritettavien toimenpiteiden toteutus perustuu. Niitto-ohjelmassa kuvataan niittotyöhön sisältyvien toimenpiteiden määrä ja toistuvuus.

Pienvesiin liittyvien monivuotista puuvartista kasvillisuutta kasvavien B2 niittyluokkaan luokitettujen suojavyöhykkeiden hoito on sisällytetty tuotekorttiin "3400 Pienvesien ja hulevesien ylläpito".

Tuotanto-osaan liittyvät tai erikseen sovittavat työt

- Haitallisia vieraslajeja torjutaan kasvilajikohtaisesti olosuhteisiin sopivia menetelmiä käyttäen.
- Ruovikoiden niitto on erikseen sovittava työ.

Työmenetelmävaatimukset

Niityt tarkastetaan ennen niittoa (niittoa haittaavat esineet) ja niiton jälkeen (työn jälki).

Niittotyöt pyritään tekemään kuivalla säällä. Märkiä niittyä ei saa leikata leikkureilla, joissa terä tai murskain on koneen takana (renkaat painavat edessä kasvuston lakoon ja kasvusto ei leikkaannu).

Laidunnuksessa ravinnon riittävyttä ja laiduntamisen ympäristövaikutuksia säädellään oikealla laidunpaineella. Luonnonlaitumilla kaksi hehtaaria on sopiva pinta-ala yhdelle emolehmälle vasi-koineen tai 4-6 uuhelle karitsoineen. Ravinnepitoisia eritteitä kertyy runsaasti juomapaikalle, joten sen paikkaa tulee siirtää vähintään kerran vuodessa tai kun alue alkaa näyttää kuluneelta. Eläimet osaavat karttaa myrkyllisiä kasveja. Poikkeuksena ovat kosteilla paikoilla kasvava myrkkyykeiso (Cisuta virosa), suokorte (Equisetum palustre) ja isosorsimo (Glyceria maxima), joita ei tule olla laidunalueella.

EU-tukisäännösten mukaan, mikäli laidun on maankäyttölajiltaan peltoa, ei loholla saa kasvaa puita tai pensaita. Jos alue on luonnonlaidun- tai niitty, saa pysyvästä laitumesta kolmasosa olla puustoinen ja puita saa olla enintään 50 puuta/ha. Pellon ulkopuolisia pysyviä laitumia ei tarvitse niittää vuosittain, mutta niiden taimikoituminen on estettävä.

Avoimia alueita ylläpidetään raivauksilla ja niitolla. Niittomurskausta voi käyttää kohteesta riippuen myös vesakolle, jos vesakko on pientä ja jälki on siistiä eikä erotu haitallisesti maisemassa.

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Kevätkunnostus	- Niittyalueelle pääsee hoitokoneilla ja niityllä ei ole niittoa haittaavia esteitä - Avoimella alueilla ei ole niittoa tai raivausta haittaavia esteitä
Lannoitus	Avoimia alueita B4 ei lannoiteta
Niitto	- Niitto-ohjelman mukaiset niittokerrat 1-2 kertaa kohteittain: - Ensimmäinen niitto tehdään kesäkuun loppuun mennessä ja toinen niitto syyskuun alkuun mennessä. - Yhden kerran niitettävät alueet niitetään syyskuun alkuun mennessä - Niittojälki on tasaista; leikkauksen jälkeen kasvustosta ei saa nousta alueen ilmettä ja käyttöä haittaavia kasvustotupsuja - Kasvustoa ei saa leikata liian lyhyeksi (vähintään 4 cm:n sänti) - Niitto-ohjelman mukaisissa töissä huomioidaan lintudirektiivi, joka antaa pesimisrauhan mm. maapesintäisille linnuille 1.4- 31.7 välisen ajan
Niittojätteen poisto	- Niitto-ohjelman mukaan niittojäte poistetaan tai se voidaan jättää paikalleen - Niittojätteen poistossa ennakoidaan sääolosuhteet, jotta kasvusto voidaan poistaa kahden viikon sisällä niitosta mahdollisimman kuivana.
Vesakoimalla hoidettava niitty	- Torjunta mekaanisesti; kemiallinen torjunta vain erikseen sovittaessa - Vesakon raivaus tehdään 3-5 vuoden välein - Kannot eivät saa olla yli 5 cm pitkiä - Kannot eivät saa olla teräviä - Vesakon raivausjäte poistetaan 1 vk-1 kk kuluessa raivauksesta. Raivausjätettä ei saa jättää kasalle lintujen pesintäajaksi. Raivausjäte voidaan levittää maastoon, mikäli siitä ei ole visuaalista tai toiminnallista haittaa. - Säilytettävät puut ja pensaat ovat säilyneet vaurioitumatta
Laidunalueiden hoito	- Laidunlohkoja vaihdellaan, että eläimillä riittää ruokaa - Laidunlohkon vaihdon jälkeen murskataan hylkylaukut, joita eläimet eivät ole syöneet - Laidunniityillä suositetaan yksittäispuita ja puuryhmiä, jotka toimivat eläinten suojina. - Eläimille vaaralliset kasvit poistetaan laitumelta tai eläimiä ei laidunneta alueella, jossa on myrkykeisoa. - Eläinten hoito: - Eläimet laiduntavat sovitun ajan ja niitä on sovittu määrä - Eläinten ylläpidosta on tiedotettu opastein - Eläinten hoito on esitetty tuotekortissa 3500 Eläimistön hoito
Puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien hoito	Laatuvaatimukset tuotanto-osan "3203.1 Avoimilla alueilla olevien puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien hoito" mukaan

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Kevätkunnostus	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja		●	
Lannoitus	Työmaapäiväkirja	Työmaapäiväkirja	●		
Niitto	Työmaapäiväkirja Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		
Niittojätteen poisto	Työmaapäiväkirja Visuaalinen arvio Sääennusteet	Pistokoe, työmaapäiväkirja		●	
Vesakoimalla hoidettava niitty	Työmaapäiväkirja Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		
Laidunalueiden hoito	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja		●	
Puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien hoito	Tuotekortti 3200, kohdan 3203.1 mukaan	Kohdan 3203.1 mukaan			Poikkeamat kohdan 3203.1 mukaan

Pistokoe

Pistokokeen periaatteet toteutetaan Laadunhallinta-luvussa esitetyn mukaan. Pistokokeessa tarkastetaan laatuvaatimusten mukaiset asiat ja kirjataan puutteet jaottelulla lievä puute / vakava puute. Tarkastetaan:

- Työmenetelmät
- Niittojälki
- Niittojätteen poisto
- Raivausjätteen poisto
- Monimuotoisuuden ylläpito

3203.4 Arvoniitty, B5

Vastuuhenkilö	R.Keko
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	09.12.2011 / K.Mattila, A-K. Nuotio
Päivityspvm./tekijä	23.1.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Arvoniittyjen hoidon tavoitteena on arvokkaan lajiston suunnitelman mukainen elinolosuhteiden ylläpitäminen. Arvoniityillä on myös puita ja pensaita, joiden hoito ja ylläpidon seuranta sisältyvät tehtävään.

Myös kartanoalueilla noudatetaan samoja ohjeita soveltuvin osin.

Tuotanto-osaan liittyvät tai erikseen sovittavat työt

- Haitallisia vieraslajeja torjutaan kasvilajikohtaisesti olosuhteisiin sopivia menetelmiä käyttäen heti niiden ilmaannuttua.

Työmenetelmävaatimukset

Niityt tarkastetaan ennen niiden niittoa (niittoa haittaavat esineet) ja niiton jälkeen (työn jälki).

Työssä noudatetaan niitto-ohjelmaa seuraavasti arvoniityn kasvilajisto huomioiden:

- kasvillisuudeltaan arvokkaat kohteet, joissa niitto tulee tehdä terävällä leikkurilla, viikatteella, niityinhoitokoneilla tai hevosniittokoneella. Arvoniityillä ei sallita murskausta.
- kalliokedot, joita ei tarvitse välttämättä niittää joka vuosi, mutta joissa silloin tällöin tulee niittää esim. kastikkakasvustoja

Arvoniityillä hoitotoimenpiteitä tehdään kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaan vuosittaiset olosuhteet huomioiden. Hoitotoimenpiteiden vaikutuksia seurataan ja tehtävien toimenpiteiden vaikutuksia ennakoidaan.

Arvoniityillä niittojäte jätetään paikalleen ainakin siihen saakka, kunnes siemenet ovat varisseet. Ei-toivottujen lajien niittojäte poistetaan välittömästi niiton jälkeen.

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Hoitosuunnitelma	Arvoniityn hoito perustuu aina hoitosuunnitelmaan ja toimenpiteitä tehdään kasvuston ja olosuhteiden mukaan
Kevätkunnostus	Niittyalueen hoitoa haittaavat esteet poistetaan
Lannoitus	Lannoitteita ei käytetä
Rikkakasvien torjunta	Mekaaninen torjunta. Kasvinsuojeluaineita ei käytetä. Haitallisia vieras-kasveja torjutaan kasvilajin ja olosuhteiden mukaisin menetelmin välittö-

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
	mästi vieraslajien ilmaannuttua.
Niitto	- Niitto perustuu kasvilajikohtaiseen niittoon. Niitto tehdään kun niityn arvokasvien (pääkasvit) siemenet ovat kypsyneet. - Niitto leikkaavilla terillä. Murskausta ei sallita. - Niittojäljen tulee olla siisti
Niittojätteen poisto	- Arvokasvien niittojäte annetaan olla paikallaan siihen saakka kunnes siemenet ovat varisseet. Haitallisen runsas niittojäte poistetaan tämän jälkeen. - Ei –toivottujen lajien niittojäte poistetaan välittömästi niiton jälkeen.
Avoimien alueiden puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien hoito	Laatuvaatimukset tuotanto-osan 3203.1 mukaan

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Hoitosuunnitelma	Visuaalinen arvio	Työmaapäiväkirja	●		
Kevätkunnostus	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja		●	.
Lannoitus	Visuaalinen arvio	Työmaapäiväkirja	●		
Rikkakasvien torjunta	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja		●	.
Niitto	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		
Niittojätteen poisto	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja		●	.
Avoimien alueiden puiden, pensaiden ja luonnonmuodostumien hoito	Visuaalinen arvio	Pistokoe, työmaapäiväkirja	●		

Pistokoe

Pistokokeen periaatteet toteutetaan Laadunhallinta-luvussa esitetyn mukaan. Pistokokeessa tarkastetaan laatuvaatimusten mukaiset asiat ja kirjataan puutteet jaottelulla lievä puute / vakava puute. Tarkastetaan:

- Arvolajien elinolosuhteiden ja kasvustojen kehittyminen
- Niittojälki

3203.5 Vieraskasvien poisto

Vastuuhenkilö	P.Islander
Alkuperäinen tekopvm./tekijä	23.01.2013 / K.Mattila, A-K. Nuotio

Tuotanto-osan kuvaus

Tuotanto-osa sisältää haitallisten vieraslajien käytön rajoittamisen ja poiston pienvesiin ja huleveisiin rajautuvilla alueilla. Jättiputkiesiintymät poistetaan ja muiden haitallisten vieraslajien poisto ja rajoittaminen sovitaan urakkasopimuksessa.

Vieraslajien rajoittamisessa ja poistossa noudatetaan luonnonsuojelualueille määritettyjä työmenetelmä- ja laatuvaatimuksia.

Työmenetelmävaatimukset

Työssä tulee noudattaa olosuhteisiin sopivia työmenetelmiä ja käyttää sopivia koneita ja ammattihenkilöstöä.

Työmenetelmävaatimuksia on esitetty tuotekortissa "3300 Luonnonsuojelualueiden ylläpito", kohdassa "3303.5 Vieraskasvien poisto".

Laatuvaatimukset

Vaatimuksen aihe	Laatuvaatimukset
Seuranta ja kartoitus Torjunta Mekaanisesti poistetun jättiputken torjuntajätteen käsittely Dokumentointi	Tuotekortti "3300 Luonnonsuojelualueiden ylläpito", kohta "3303.5 Vieraskasvien poisto".

Laadun mittaaminen, poikkeamien hyväksyttävyys ja raportointi

Laatuvaatimus	Mittaus- tai todentamistapa	Dokumentointi	Poikkeamien hyväksyttävyys		
			Ei sallita poikkeamia	Satunnaiset poikkeamat sallitaan	Huomautukset
Seuranta ja kartointus Torjunta Mekaanisesti poistetun jättiputken torjuntajätteen käsittely Dokumentointi	Tuotekortti 3300, kohdan 3303.5 mukaan	Tuotekortin 3300 mukaan			Poikkeamien hyväksyttävyys tuotekortin 3300 mukaan

Pistokoe

Pistokoe tehdään tuotekortissa "3300 Luonnonsuojelualueiden ylläpito", kohdassa "3303.5 Vieraslajien poisto" esitetyn mukaisesti.